

Naročnina listu: Celo leto 80 din., pol leta 40 din., četrt leta 20 din., mesečno 7 din.
 Sloveni Jugoslavije: Celo leto 160 din. Inse-
 rati ali oznanila se zaračunajo po dogovoru;
 pri večkratnem inseriranju primeren popust.
 Upravišтво sprejema naročnino, inserate
 in reklamacije.

Naša Straža

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo

4. številka

ARKIBUK, dne 13. januarja 1926

Letnik II

Politična javnost in madžarska afera.

V šestnajstem stoletju je na Italijanskem živel mož, Nikolaj Machiavelli imenovan, ki je hotel nauk o narodni sebičnosti kot vrhovnem cilju politike znanstveno dokazati ter sistematično urediti. Izdal je knjigo o knezu (Il principe), v kateri razklada svoje nazore ter jih zlasti medicejskim knezom v Florenci priporoča v izvrševanje.

Nikolaj Machiavelli ni bil glasnik novega nauka. Ni bil v politiki noben Kristof Kolumb, ki je tiste čase, ko je živel Machiavelli (†1527), našel Ameriko. Machiavellijev nauk se je izvrševal stoletja in stoletja pred njim. Stari Rimljani so bili virtuozji v prakticanju take politike. Vseposodi, kjerkoli so krščanska načela bila nepoznana ali kjer niso prišla do veljave v politiki, je država smatrala kot nekaj malik, ki je vzvišen nad vsa moralna načela.

Tej politični teoriji so vedno služili ter se je v praksi posluževali vsi oboževalci države kot nacionalne organizacije sile. Ta država sme storiti vse, kar hoče, to je, sme storiti vse, kar more. Vse pa, kar stori, je dobro, pravo in pravično, ker drugega prava in druge pravice ni, kakor samo ona, ki jo ustvari država. Vsako redstvo je dovoljeno. Vsako sredstvo, tudi najslabše, me država in njenim težnjam služeča politika upo-
 rabiti, samo da se doseže cilj, o katerem smatrajo tisti, ki državo predstavljajo, da je državi v prid. Ako kakšen osebnik v svojim življenju sledi tem nazorom ter jih dejanjih izvaja brez ozira na svoje bližnjike, se svet graja nad njim, ter ga obojajo kot garjevo ovco, ki jo treba izključiti iz človeške družbe. Ako pa države njih predstavniki sledijo takim principom, takšno gražanje redno izostaja ali pa se zožuje na tiste, kojim krščanstvo meritorien princip za vse življenje in njegove razmere, ne samo zasebne, marveč tudi javne, po-
 lične in državne.

Le včasih se javno zgražanje dvigne s tiste nižine, ki jo navadno počiva, ter se obrne zoper izredne po-
 ve-moralnosti in nepoštenja v kakšni državi.

Tak je zdaj slučaj z Madžarsko. Nacionalistični logi na Madžarskem ne morejo pozabiti nekdanje ve-
 line madžarske države, ki je vsled svetovne vojne iz-
 bila mnogo več, nego ji je ostalo. Ne vprašajo se, ali to bilo po pravici pridobljeno ter po večnih načelih narave in od Boga ustanovljenega prava vladano. Madžarsko je bilo, in to je dovolj. V tem je za te kroge avni nagib za agitacijo in delo, da bi to zopet postalo madžarsko. Ta vrhovni cilj posvečuje vsako sredstvo, se uporablja za njegovo dosego. Tudi ponarejanje narja tujih držav.

Ponarejanja denarjev je dandanašnji dovolj po-
 znih državah. V naši državi se sedaj zasledujejo raz-
 jevalci krivotvorjenih tisočdinarskih bankovcev, iz-
 lanih v Nemčiji. Nedavno je Portugiška imela veliko
 rupcijsko afero ponarejevanja denarja iz visokih
 ogov portugijske inteligence. Vsi ti slučajji so potekli
 individualne sebičnosti, ki si hoče nabaviti dovolj
 dstev za vživanje življenja in njegovih radosti.

Na Madžarskem pa je odkrita velika afera pon-
 evanja francoskih frankov iz političnih nagibov.
 oditi Franciji kot zaščitnici male antante ter hkrati
 dobiti sredstva za nacionalistično agitacijo, to je bil
 vni cilj denarskih falzifikatorjev na Madžarskem.
 i služimo sveti narodni stvari: tako izjavljajo za-
 člani ponarejevalne družbe, njim na čelu knez
 ndischgräetz in državni policijski šef Nadossy.

Kako bo mednarodna politična javnost reagirala
 madžarski škandal?

Izpočetka se je poročalo o neki protestni noti držav
 te antante, ki se bo poslala v Budimpešto. Novejša
 počila izjavljajo, da take potesne note ne bo. Kaj pa
 incija? Poslovni vodja francoskega poslanštva v
 dimpešti M. Gueyrand je izjavil poročevalcu lista
 mzeti Ujzag: Na vprašanje, ali bo Francija v res-
 zahtevala odškodnino v znesku 200 milijonov zla-
 frankov, da o tem ne more biti govora. Ta zadeva ni
 ar francoske vlade, ni nobena diplomatska ali po-
 na afera med Francijo in Madžarsko, marveč se
 jučno tiče francoske nacionalne banke.

Kaj pa Anglija? Veliki angleški list »Times« piše:
 pristranski krogi na Angleškem si pridržujejo sode-
 dokler niso ugotovljena bistvena dejstva. Med sosed-
 ske in v gotovih krogih pa ne prevladuje nepri-
 nsko presojanje. Če se tudi ponarejevalski načrt v
 nem izkaže kot komplot, da se dobi denar, in če
 ločinci dobili pomoč gotovih lahkovernih rojalistov,
 obenega povoda, da bi posegle vmes velevalisti. Si-
 o pa je dolžnost velevalisti, da storijo ta korak, ako
 kaže, da sta bila regent in ogrska vlada v tajnem
 azumu s ponarejevalci ali pa sta, če prav sta za to

znala, dopuščala stvari, ki ogorčajo mir v Evropi. Je
 pa razlogov za smatranje, da ne bo nobene potrebe za
 tako akcijo?

Mednarodna politika bo torej šla mirno naprej
 po stari kolotečini. Machiavelli je zopet doživel svoj
 triumph.

Pašić in sporazum.

V beograjskem političnem življenju igra prav važno
 vlogo list »Politički Glasnik«. Pravi, da stoji za tem lis-
 tom prav važne osebnosti iz parlamenta in izven parla-
 menta. Ta list izhaja nekaj časa kot dnevnik, potem kot
 tednik, končno pa prestane in zopet vsklji kar nenado-
 ma in sicer vedno tedaj, kadar so v pripravi kakšni važni
 dogodki. Perijodično njegovo izhajanje se na nobeden
 način ne more tolmačiti s pasivnostjo njegovih izdajate-
 ljev, odnosno ljudi, ki stojijo za njim. Sredi praznikov, o-
 ziroma tik pravoslavskih božičnih praznikov, je ta list po
 daljšem presledku zopet izšel in je v dveh senzacional-
 nih člankih razpravljal ter dokazoval, da je sporazum moč
 nejši od Pašića.

Pašić

je med tem poskrbel, da se je razglasilo, kako bo praznike
 ali počitnice obhajal samo v Cavtatu v Dalmaciji. Isto-
 časno je bil tudi proces ministerijalnega inšpektorja Dra-
 giše Stojadinoviča z Rade Pašićem. Stojadinović je hotel
 na vsak način po dolgotrajnih časopisnih polemikah spr-
 viti svojo zadevo z Rade Pašićem pred sodišče. Kakor
 znano, je on Rade Pašiću očital, da vrši že skozi dolga
 leta pod zaščito svojega očeta ali samo njegovega imena
 hude zlorabe, mladi Pašić pa uradnika Stojadinoviča ni
 nikdar hotel tožiti radi bistva vseh obtožb, ampak je izra-
 bil priliko popravkanje po tiskovnem zakonu po listih. In-
 špektor Stojadinović je prežal na celo ploho Rade Pašiče-
 vih popravkov in je končno tožil, ko je v enem popravku
 zalotil dovolj žaljive besede. Razprava se je preložila, ker
 je odvetnik Grebenac kot zastopnik tožitelja Stojadino-
 viča sodniku očital pristranost. Inšpektor Stojadinović je
 zet Ljube Jovanoviča in to pravdo so v Beogradu smatrali
 kot nekaj dvoboj Nikola Pašić—Ljuba Jovanović. Naen-
 krat je pa vse odloženo in Nikola Pašić, predsednik vlade,
 ne gre v bližnji Cavtat, marveč na negotov čas in na ne-
 gotovo mesto v francosko riviero.

Kombinacije o položaju

so po njegovem odhodu kljub vstrajnemu in velikemu
 praznovanju zavzele velik obseg. »Novosti« n. pr. poro-
 čajo, da se je Pašić zadnji čas večkrat tajno sestal s Pri-
 bičevićem in da bi lahko prišlo do radikalno-radičevske
 in samostono-demokratske koalicije. To je prav verjetno,

ker leži na dlani, da hoče Pašić Radiča kompromitirati do
 kosti in da bi hotel uvrstiti kot zadnjo točko cele radičev-
 ske kapitulacije še to, da bi moral Radič sodelovati s sa-
 mostojnimi demokrati, ki so mu nekdanj največ škodovali
 in o katerih pravi, da so bili prvi razlog političnega pre-
 obrata. Da samostojni demokrati ne bi tiranizirali Hrvat-
 ske, je Radič vse priznal in šel v vlado. Tako pravi, nje-
 govi agitatorji. To je končno tudi nekako opravičilo radi-
 čevskega preobrata, a da se Radiču še to vzame in da se
 sploh izvede na absurd cela njegova politika, pravi »No-
 vosti«, je naklep Pašića, da posadi poleg Radiča v vlado
 tudi njegovega največjega sovražnika Svetozarja Pribiče-
 viča. Po drugih verzijah je pa hotel Pašić izposlovati od
 krone mandat za samoradikalno vlado, a ker se mu to ni
 posrečilo, je odpotoval in pustil vse v odlaganju in v ne-
 gotovosti.

Radič

je v tej negotovi in prazniški dobi tudi naenkrat zbolel in
 humoristi pravi, da se je političnega bolehanja od Pa-
 šića veliko bolje naučil kot pa politične molčečnosti. Zbo-
 lel je in umolknil. Njegovi listi poročajo sicer sem in tja,
 da se »radi s polno paro«, a ko človek prečita vse te član-
 ke, ne more sklepati, ali se s polno paro praznikuje, ugib-
 lje, intrigira, ali pa se pripravlja v resnici ob odsotnosti
 enega in ob boleznj drugega vladnega zaveznika res kak-
 nova politična konstelacija.

Radičevski poslanci so večinoma doma; pri radikalih
 je pa zelo zanimivo to, da nekateri ministri nočejo iz
 Beograda.

V radikalnem klubu

se borba za vodstvo stranke nadaljuje. Prvaki čutijo, da se
 bo nekaj spremenilo. Vsi želijo ostati na licu mesta za
 vsak slučaj. Vsi uvidevajo, da ne gre več, da bi Pašić bo-
 lan vodil vse posle države in stranke. Težava je pa ta, da
 kandidati za državne in strankine posle predstavljajo le
 posamezne skupine, a niti eden ne celote.

Samostojni demokrati

zanikajo poročilo »Novosti«, da se je Pribičević tajno se-
 stajal s Pašićem, zatrjujejo pa, da imajo od radikalne
 strani precej ponudb za vstop v vlado. —tgr.

Politične beležke.

Zavod sv. Jeronima v Rimu je bil povod, da je nastal
 spor med našo vlado in Vatikanom. Razlog tega spora je
 bilo neupravičeno poseganje naše vlade in njenega zas-
 topnika pri Vatikanu v upravo svetojeronimskega zavo-
 da. Našim bralcem je ta zadeva dobro znana iz stvarnega
 in izčrpnega pojasnila, ki ga je v listu dal poslanec dr. J.
 Hohnjec. Takrat so se liberalci zaletovali v poslanca
 dr. Hohnjeca in ves Jugoslovanski klub. Sedaj pa morajo
 drugače soditi, ker je tudi naša vlada zdaj zavzela isto sta-
 lišče, ki so ga branili naši poslanci. Ako bi bila to storila
 takoj, bi se bila obvarovala dosti velike blamaže pred širšo
 javnostjo. Dr. Smoldaka, bivši poslanik pri Vatikanu, je
 odpoklican iz Rima ter bo menda našo vlado zastopal pri
 kakšni mizi v prostorih zunanjega ministrstva v Beogradu.
 Od Vatikana vpostavljeni ravnatelj bo zavod dalje vodil,
 dokler bo Vatikanu po godu, to se pravi, dokler ga ne
 bo zamenil, ako to smatra za potrebno, s kakšnim defini-
 tivnim raznatelem. Ako bo naša država vedno zavzemala
 korektno stališče, se bo to kmalu zgodilo in upoštevale se
 bodo upravičene želje naše vlade. Zavod pa je ter ostane
 cerkven in njegova uprava se bo vršila po načelih kato-
 liškega cerkvenega prava ter po določenih apostolskega
 pisma Slavorum gentem. Zavod bo služil višji izobrazbi
 katoliških duhovnikov iz naše države in v tem je zajamčen
 njegov nacionalni značaj. Stališče, ki ga je zavzemal v
 tem vprašanju jugoslovanski episkopat, je bilo korektno,
 in to z ozirom kakor na cerkev, tako tudi na narod in na
 državo. Liberalci, ki so dvignili toliko prahu po svojih čas-
 nikih v tej aferi ter lagali o vpadu Vatikana v zavod sv.
 Jeronima, so dobili krepko po lažnjivih čeljustih. Veličino
 njihove blamaže ilustrira dejstvo, da je dr. Smoldaka, o
 katerem so zahtevali, da mora ostati v Rimu, odpoklican
 s svojega mesta, papeški nuncij pa, kojega odpoklic so
 tako nujno zahtevali ter tako goreče zagovarjali, ostane
 mirno na svojem mestu v Beogradu, ker je bilo njegovo
 postopanje popolnoma korektno. Poravnava spora o sveto-
 jeronimskem zavodu je na liberalce vplivala kot mrzel tuš,
 koji se v mrzli zimi dvakrat težje prenese. Ako pa bi kdo
 mislil, da se bodo naši liberalci okoli »Jutra« iz te za-
 deve naučili pravičnosti in dostojnosti napram katoliški
 cerkvi in njenemu vrhovnemu poglavarju, bi se motil.
 Zakonjen grešnik se spreobrne šele takrat kakor pijanec,
 kadar se v jamo vrne.

Ustanovitev Hrvatske federalistične seljačke stranke.
 Zadnjo nedeljo so se zbrali v Zagrebu Radičevi disidenti
 in zajedničarji ter se združili v novo stranko, ki nosi ime
 »Hrvatska federalistična seljačka stranka.« Na ustanov-
 nem sestanku, ki je trajal cel dan, so govorili: dr. Trum-
 bič, Uroič, Miklanžič in Babogredac. Pretresali so zboro-
 valci načrt programa in sprejeli enoglasno statut nove
 stranke. V novo stranko je stopila Hrvatska zajednica kot
 celota in disidenti HSS. Državnopravni del programa no-
 ve stranke je zasnovan na temelju federacije za celo drž-
 avo, ki bi naj bila sestavljena iz pet enakopravnih članov
 in ti so: Srbija, Crnagora, Hrvatska, Bosna in Hercegovina
 ter Slovenija. Glede socialnega dela programa je o-
 svojila nova stranka načela hrvatskega seljaškega pokre-
 ta, kakor ga je imela Radičeva stranka pred razcepom in
 pred vstopom radičevcev v vlado. Glavni odbor te nove
 hrvatske stranke je sestavljen takole: 4 poslanci zajedni-
 čarji, 7 Radičevih disidentov ter večje število drugih čla-
 nov iz vrst inteligence in seljaštva. Glavni odbor je prejel
 od zbora dovoljenje, da se lahko po potrebi tudi razširi.
 Ko je bil enkrat izvoljen ter sestavljen glavni odbor, se je
 osnovalo predsedništvo iz teh-le osebnosti: predsednik
 dr. Ivan Lorković, narodni poslanec. Podpredsedniki so:
 trije Radičevi disidenti: Tomo Jalžabetič, Stjepan Uroič
 in Mato Jagatič, ter poslanec in bivši univerzitetni profes-
 or dr. Ladislav Polić. Tajnika sta: bivši vseučilišnji profes-
 sor dr. Albert Bazala in bivši profesor dr. Franjo Jela-
 šič. Blagajnik je bivši univerzitetni profesor dr. Franc
 Barac. Razen zgornj imenovanih je še v predsedstvu pet
 članov.

Seja načelstva SLS v Ljubljani. Dne 11. januarja je
 imelo v Ljubljani sejo načelstvo SLS. Načelnik dr. Anton
 Korošec je podal izčrпно poročilo o političnem, poslanec
 Vesenjaj pa o gospodarskem položaju. Načelstvo je z
 zadoščenjem odobrilo borbo somišljenikov SLS za neokr-
 njenost vseučilišča v Ljubljani in sklenilo, da se ta borba
 nadaljuje, dokler ni stalnost ljubljanskega vseučilišča v
 interesu znanstvenega delovanja samega in politične po-
 mirjenosti slovenskega naroda enkrat za vselej zasigu-
 rana. Načelstvo SLS je protestiralo proti temu, da se v
 dobi prepotrebnih socialnih reform hoče ukiniti ministr-
 vo a socialno politiko in da so se v finančnem odboru,
 kjer se razpravlja o bodočem proračunu, že ukinile neka-
 tere vevlažne socialne ustanove. Načelstvo je nadalje
 sklenilo, opozoriti zopet vse odgovorne kroge na obupno

gospodarsko stanje med slovenskim narodom, ki tlači vse stanovne enakomerno in ki je posledica slabe državne gospodarske politike ter velikega davčnega obremenjenja vseh gospodarskih panog. Nujno je treba iskati iz te gospodarske krize izhoda v interesu prebivalstva, kakor tudi reda in miru države. Ugotovilo se je, da je prevelikih davčnih bremen pri nas v veliki meri kriva naša davčna administracija, ki je gluha tudi za najbolj upravičene pritožbe obdavčencev.

Madžarski falsifikatorji in naša vlada. V nedeljo je sklical namestnik vladnega predsednika nujno konferenco ožjega vladnega odbora. Te konference so se udeležili: zunanji, notranji in vojni minister, namestnik finančnega ministra in nekateri člani generalnega štaba. To je bila nekaka seja vojno-obrambnega odbora. Zatrjuje se pa, da se ni razpravljalo o kaki vojaški intervenciji, ker naša vlada napram Madžarski ne misli ničesar sama podvzeti, marveč čaka na izide preiskav in se bo sploh v vsem ravnala po zavetnikih. Sklepi seje se pa držijo popolnoma tajno. —tgr.

Pašiča kličejo nazaj. Včeraj se je med poslanci, ki so v Beogradu, razširila vest, da je poseben dvorski kurir odpotoval v Monte Carlo s posebno misijo. Baje nese Pašiču posebno naročilo z ozirom na sedanjo situacijo. Neki radikalni poslanci tudi trdijo, da se Pašič v najkrajšem času vrne in da je program počitnic do konca mesca spremenjen. —tgr.

Sestanek Pašič-Mussolini. Italijansko časopisje poroča, da pride v kratkem do sestanka med Pašičem in Mussolinijem. Oba predsednika se sestaneta v San Remo ter bosta razpravljala o aktualnih vprašanjih, ki se tičejo obeh držav.

Po svetu.

Spor v ruskih sovjetih. Angleški listi so prinesli vest, da je ruska sovjetska vlada odgodila volitve v sovjete do jeseni. Odgoditev spravljajo v zvezo s spori, ki so se pojavili na zadnjem kongresu v Moskvi. Na zadnjem moskovskem kongresu sta se pojavili dve struji, od katerih vodi eno Stalin, drugo Zinovjev. Stalinovo stališče je dobilo v Moskvi 559 glasov, Zinovjev le 65. Zinovjev poraz na kongresu pomeni odklonitev leningrajskega ekstremizma in zmago moskovske srednje linije. Leningrad je namreč v teoriji in praksi za integralni komunizem. Moskva pa poudarja, da treba po potrebi popuščati v boljševiških principih toliko, da bo zamogla Rusija živeti in napredovati. Leningrad predbaciva Moskvi, da je na potu v kapitalizem in da hoče zadati udar temeljem boljševiškega režimu in socializmu. Leningrad je proti odredbam v korist privatni trgovini in noče popustiti niti za las glede državnega monopola v trgovini z inozemstvom. Nadalje zahteva Leningrad, da se izključijo iz komunističnih podjetij vsi nekomunistični elementi. Ravno ta ekstremistični nastop Leningrada izključuje Rusijo, da pride do inozemskega kredita in da stopi v trgovske zveze z drugimi vele-silami. Glavna zahteva Leningrada pa je: ruski dolgov, koje je imela država pred revolucijo, se ne smejo poravnati. Moskva hoče stopiti na vsak način v ekonomski stik s celim svetom, ker izolirana Rusija propada. Moskva je za najširše koncesije, kar se tiče plačevanja ruskih dolgov in se poteguje za pridobitev kreditov, ki so potrebni za povzdigo industrije. Po mnenju Moskve bi se morala odreči Rusija mesijanizmu revolucionizma za celi svet in se brigati pred vsem za sebe. Moskoviti ne priznavajo samo stališča ruskih srednjih kmetov, ampak so tudi za gmojni položaj seljaka, katerega je označil Stalin z besedami: »Nova buržoazija bogatih seljakov.« Kratko in malo: Moskva je za to, da se delajo koncesije na vse strani, da se dvigne notranja produkcija, trgovina z inozemstvom in da pride enkrat ruska država do največjega razvoja. Moskva je pač prepričana, da je ekstremni komunizem zavedel državo v bedo in da odvraca stike z zunanjim svetom. Treba pribiti, da je Moskva veliko bolj močna nego Leningrad, in da je porazila na zadnjem kongresu desničarska struja levčarsko.

Nikolaj Nikolaevič na smrtni postelji. Iz Francije javljajo, da se nahaja bivši vrhovni komandant ruske vojske in sedanji pretendent na ruski prestol, veliki knez Nikolaj Nikolaevič na smrtni postelji. Zdravniki so opustili vsako nado, da bi ozdravel in katastrofa lahko vsak hip nastopi. Med ruskimi emigranti je ta vest povzročila veliko razburjenje in potrtost.

Bajeslovna dedščina. Poljsko časopisje se zadnje čase bavi z bajeslovno dedščino, za katero se borijo potomci nekdanjega poljskega židova in poznejšega angleškega lorda. Dedščina znaša uprav bajno svoto 200 milijonov funtov šterlingov, ali v našem 80 milijard dinarjev. V polovici preteklega stoletja se je izselil iz Poljske v Južno Afriko neki Mojzes Samuel Stern, že po imenu pristni židov. V Južni Afriki ga je čakala sreča. S pridnim delom si je pridobil malo premoženje ter si kupil veliko zemljišče, na katerem so kmalu odkrili bogate zlate in dijamantne rudnike. Stern je postal čez noč neizmerno bogat. Pozneje je dobil naslov lord Lendswarth. Umrl je leta 1909, ne da bi zapustil potomce. Vest o njegovi smrti je kmalu prišla na Poljsko in kot dedič je v prvi vrsti prišel v posest neki Hirsch. Pogajanja so se dolgo vlekle in svetovna vojna jih je prekinila. Sedaj so se nasledniki Sterna, — vseh je skupaj okrog 600 — zopet spomnili na bogato dedščino. Zbrali so se na posebnem zborovanju ter sklenili poslati v Južno Afriko posebnega odposlanca, da uredi zadevo z njihovo dedščino, katere bo dovolj, da zadovolji želje srečnih naslednikov.

Volitve v Delavsko zbornico.

Kandidatne liste za volitve v delavsko zbornico so vložene. Volijo samo delavci, dočim odpadejo volitve za nameščence, ker se je dosegel sporazum med vsemi organizacijami zasebnih nameščenecv.

Se nekaj tednov in usoda naše delavske zbornice bo odločena za dobo treh let.

Katere skupine in stranke so vložile kandidatne liste?

Na prvem mestu omenjamo kandidatno listo, ki jo je vložila **Jugoslovanska strokovna zveza v Ljubljani.**

To je lista krščansko mislečega delavstva v Sloveniji. Nosilec liste je uradnik Franc Terseglav v Ljubljani, ki je znan pisec izbornih socialnih člankov in razprav v naših listih. Za Štajersko, Koroško in Prekmurje so na tej listi sledeči kandidati: Stanko Keše, rudar, Trbovlje (2. mesto); Jurij Kugovnik, rudniški kovač v Prevaljah (3); Andrej Semenčič, strojnik v Mariboru (8); Martin Kores, ključavničar drž. železnice v Mariboru (14); Zaje Zdravko, rudar, Šalek pri Velenju (17); Blaž Koren, delavec, Celje (21); Jakob Uranjek, strelni mojster, Griže (23); Florjan Kos, mizar, Štore (24); Ivan Krajnc, kovač, Rajhenburg (31); Franc Peterlin, rudar-kopač, Hrastnik (32); Jožef Cilenšek, žagar, Nazarje (33); Franc Dornik, rudar, Sv. Jedert nad Laškem (37); Matevž Goznik, delavec, Sv. Lovrenc na Pohorju (38); Josip Turk, strojnik, Sv. Pavel pri Preboldu (40); Josip Seruga, krojaški pomočnik, Murska Sobota (41); Vekoslav Zajc, rudar, Šalek pri Velenju (44); Miha Kočvar, delavec, Maribor (45); Blaž Košič, paznik v topilnici, Celje (46); Miha Renko, rudar, Trbovlje (49). Namestniki pa so med drugimi sledeči: Jelen Baltazar, strojnik, Velenje (2); Zdravec Jakob, vrtnar, Celje (5); Križnik Filip, rudar, Trbovlje (9); Namestnik Franc, kolar in tesar, Ruše pri Mariboru (12); Lešnik Alojzij, kopač, Laško (14); Oštr Rudolf, ključavničar pri rudniku, Velenje (17); Cvetko Josip, krojaški pomočnik v Murski Soboti (22); Hlastan Martin, rudniški kovač, Rajhenburg (24); Kren Ana, likarica, Maribor (27); Hribar Anton, rudar, Trbovlje (30); Napret Jurij, kurjač, Hrastnik (32); Cvikel Martin, rudar kopač, Velenje (33); Janežič Vinko, rudar-kopač, Velenje (37); Mikeln Friderik, hišnik, Prevalje (38); Zaplotnik Ivan, rudar, Trbovlje (41); Napret Rudolf, strojnik, Hrastnik (44); Bisternik Josip, lesni delavec, Prevalje (46).

Med vsemi kandidatnimi listami je najboljša in najresnejša lista Jugoslovanske strokovne zveze v Ljubljani.

Delavci! Ali boste morda oddali glasovnice Združenim strokovni zvezi Jugoslavije, to je združenim socialistom in komunistom? Ti se zbirajo okrog Kristanove zastave, znanega bankirja in bogataša. Med sabo razcepljeni na razne stranke, se do sedaj niso mogli nikjer prav uveljaviti; kajti njih voditelji so poznali povsod le osebne koristi ter so stali v službi kapitalistične demokratske stranke. Vsled tega jim delavstvo ne zaupa več. Delavstvo se odvraca od socialne demokracije, ki ni znala rešiti niti enega važnejšega vprašanja delavske politike.

Socialisti in komunisti so preprečili enoten nastop vseh delavskih strokovnih organizacij za volitve v delavsko zbornico. — Vršili so se namreč razgovori radi skupnega nastopa vseh strokovnih organizacij. Mi smo bili odkrito za sporazum. Toda socialisti so namenoma zavračali pogajanja ter so končno sestavili lastno listo. Ako socialisti in komunisti kaj drugega trdijo, je to čisto navadna laž.

Delavstvo se odvraca od socialne demokracije, ker ni znala praktično rešiti nobenega vprašanja delavske politike, marveč samo po nepotrebnem hujska ter vzbuja sovraštvo med stanovi. Namesto, da bi se res bojevala zoper kapitalizem, je bila socialna demokracija ponižna dekla kapitala. Njeni voditelji se niso sramovali sprejemati bogatih in dobičkonosnih mest in delavci s prstom kažejo na razne socialistične voditelje, ki na shodih udrihajo po kapitalizmu, sami pa se vozijo v razkošnih kočijah in avtomobilih ter živijo udobno kakor pravi kapitalisti.

V službi kapitalistične demokratske stranke je stala socialistična stranka. Saj so bili demokratski ministri, ki so imenovali sedanje vodstvo delavske zbornice. Kristanovi združeni strokovni zvezi Jugoslavije naše zavedno delavstvo ne bo oddalo glasovnic.

Poleg te stranke se potegujejo za delavske glasove tudi združeni narodni socialisti in demokrati pod krinko neodvisne delavske stranke. Narodnim socialistom je bila ta zveza še najbolj potrebna, ako hočejo izgubiti svoje poslednje glasove.

Govori se tudi o Bernotovi socialistični struji, o Prepeluhovi stranki itd.

Vse te nam nasprotnne struje družijo le ena skupna misel: sovraštvo zoper krščansko misleče delavstvo. Namesto da bi se zavzemali za gmočno in duševno povzdigo delavstva, ubijajo »klerikalnega zmaja«. Pod prevezo, da je treba v narodu ubiti klerikalizem, skušajo zvrniti celo delavsko gibanje v napačno smer ter hujskajo zoper krščanstvo. Kakšni zaslepljenci! Kakor da je šla vsa zgodovina minulega stoletja mimo njih! Ničesar niso porabili in ničesar se niso naučili.

Kandidatno listo zavednega krščansko mislečega delavstva je samo lista jugoslovanske strokovne zveze v Ljubljani.

Preglejte imena naših kandidatov! Vse stroke imate zastopane. Na listi imate res naše najboljše delavske zaupnike, ki vam jamčijo s svojim dosedanjim

delom, da bodo častno in uspešno zastopali vaše delavske koristi v delavski zbornici. Delavci! Primerjajte delovanje Jugoslovanske strokovne zveze in delovanje nam nasprotnih socialističnih in demokratskih organizacij.

Za pametnega človeka ni težka izbira. Kdor se ni popolnoma skregal s pametjo, se ne more ogrevati za kandidate, ki jih priporočajo demokrati in socialisti. Ne pozabite Trboveljskih dni leta 1924! Ne pozabite silne strahovlade, ki so jo uvedli med delavskimi vrstami demokrati in socialisti!

Kdor res želi našemu delavstvu srečo, napredek in blagostanje, naj se odloči za listo Jugoslovanske strokovne zveze!

Iz Slovenije.

PO PETIH LETIH POJASNJEN ZLOČIN.

Pred približno petimi leti je razburil prebivalstvo Slovenskih goric zločin, ki se je zgodil v okolici Sv. Benedikta. Dne 6. septembra 1920 je našla neka deklica, ki je nabirala gobe, v takozvanem Benediškem gozdu moško truplo. Vsa prestrašena je pobegnila iz gozda ter povedala domačim o strašnem odkritju. Orožniki so bili o tem takoj obveščeni in preiskovalna komisija je ugotovila, da je bil neznanec ubit z udarci s topim predmetom po glavi. Nihče ga ni spoznal, bil je boljše oblečen in ljudje so ugibali, da mora biti iz Prekmurja ali iz Avstrije ter bo najbrž tihotapec. Do mesta, kjer je truplo ležalo, so pa vodili sledovi krvi in poznalo se je, da je bilo truplo vlečeno po tleh. Orožništvo je upravičeno sumilo, da je bil neznanec ubit na drugem mestu ter po zločinu spravljen v gozd, kjer so ga našli. Preiskava ni mogla ničesar dognati, zaprtih je bilo par osumljencev, katere so pa morali pozneje izpustiti. Zločin so potem enostavno naprtili neznanim tihotapecem in cela zadeva je dolgo časa spala. Med ljudstvom pa se je trdovratno širila govorica, da so v zločin zapleteni gotovi domačini. Neka priča je neprestano trdila, da je videla, kako so dne 3. septembra 1920 po noči pred hišo nekega posestnika nakladali na voz moško truplo. Pred sodnijo se je takrat posestnik izgovarjal, češ, da je naložil na voz svinjo, katero je peljal v Maribor, kamor vozi svinje. Govorice med ljudstvom so iznova vspele orožnike pri Sv. Trojici, da so zadnje čase nadaljevali preiskavo o misterioznem zločinu. Da si delo olajšajo, so naprosili za policijsko pomoč in mariborski policijski komisariat je v sporazumu s srezkim poglavarstvom poslal dva detektiva, revirnega nadzornika g. Cajnkota in okrajnega nadzornika g. Goršiča, ki sta skupno z orožniki preiskovala zagoneten slučaj. Na podlagi zaslišanja raznih prič, posebno kmeta, ki je videl v omenjeni noči nakladanje moškega trupla, so bili aretirani trije posestniki in dve ženski. Nekatere priče so o aretirancih izpovedale zelo obtežilne stvari. Preiskava je ugotovila, da osumljeni niso nakladali prašiča, ki bi bil cvilil, če bi bil živ, ali pa bi bil bel, ker bi ga zaklanega obarali, dočim je priča videl razločno, kako so dvignili na voz temnooblečeno stvar, popolnoma slično človeku. Aretirani osumljenci se nahajajo sedaj v zaporih mariborskega okrožnega sodišča. Dejanje še trdovratno taje. Umorjeni neznanec je bil najbrž kak sadni prekupevalec iz Prekmurja ali obmejnih krajev Avstrije. Morilci so ga izvabili v hišo, ga ubili, oropali in truplo prepeljali v gozd. Policija skuša sedaj ponovno dognati identiteto umorjenega.

Požar v Kamnici pri Mariboru. Kakor smo že zadnjič poročali, je v ponedeljek, dne 11. t. m., zjutraj okrog 6. ure nenadoma izbruhnil v župnijskem gospodarskem poslopju v Kamnici požar. Zanetila ga je gotovo hudobna roka, kakor že poprej celo vrsto drugih v bližini Kamnice. K sreči so ljudje takoj opazili, da v župnijskih poslopijih gori. Vaščani, na čelu jim g. Horvat, so takoj z vso silo začeli gasiti. Pohvalno moramo omeniti domačo požarno brambo, katere je pod poveljstvom g. Šarca ogenj takoj lokaliziral in tako preprečila, da se požar ni raztegnil na obširno gospodarsko poslopje in kaplanijo, oziroma župnišče. Požarniki in vaščani so rešili vozove, gospodarsko orodje, prešo in živino, kar je bilo v tem delu poslopja. Zgorelo pa je seno in mnogo drugega gradiva s poslopijem vred. Škoda je velika, a zavarovalnina nizka. Ker je padel ponoči mal sneg, so ljudje našli sled požigalčev, ki je vodila zadaj za poslopijem čez strm hrib. Stopinje, oziroma njih sled je kazala, da je imel hudobnež najbrž obute fine šimi-čevlje. Sumi se opravičeno, da je g. župniku zažgal oni hudobnež, ki je tekom enega leta zažgal poslopja gg. Poldenek, Moškon in Hecl. Upamo, da ga bodo skrbni orožniki izsledili in da ga bo prejalislej zadela zaslužena kazen.

Se nekaj o požaru v Kamnici. Nekaj dni pred požarom v gospodarskem poslopju župnišča v Kamnici, so neznani zlikovci zastrupili domačega psa-čuvaja. Pri sosedu Bogomirju Pečar pa so neko noč pred požarom ubili hudega psa-volčnjaka. Iz tega se sklepa, da so lopovi, ki zažigajo poslopja v kamniški okolici, blizu kamnice doma.

Na Smolniku bo v nedeljo, 17. t. m., ob 9. uri sv. maša.

Nova državna cesta št. IIj—Velka bo menda vendarle v letošnjem letu dograjena. V novem državnem proračunu je svota 1.800.000 din. za dograditev te nad 14 km dolge nove ceste čez Slovenske gorice. Plazovje je res precej poškodovalo prvi del ceste, ali v drugem delu proti Zgoranjemu Cmureku je škoda, povzročena po plazovih, zelo majhna. S kamnom je tlakana cela cesta 25 cm na debelo, na tlak je nasuto 10 cm debelega prodca, a nato še pride 5 cm peska. Prodec vozijo po poljski železnici z lokomotivo

oziroma motorji iz Mure. Vsa dela vodi Stavbna družba iz Ljubljane, ki bo ba je imela pri podjetju veliko izgubo. Računa se, da se bo kolavdacija izvršila jeseni 1926.

Zanimiva vest. Duhovnikom lavantinske škofije je se v živem spominu, da je vstopil pred leti župnik v Pamečah, č. g. Anton Kuhar v samostan Cistercijancev v Stično na Kranjskem. G. Kuhar je bil 2 leti v Stični, a je bil imenovan pred dnevi za vodjo konventa cistercijancev v Mogili pri Krakovu. Ta samostan so zasedli slovenski cistercijanci iz Stične. Mogila je slovita božja pot.

Ponarejeni bankovci pri Sv. Jakobu v Slovenskih goricah. Pri Sv. Jakobu v Slov. gor. je razburila prebivalstvo vest, da so našli na poštnem uradu ponarejen bankovec za 100 D. To vest so prinesli tudi nekateri mariborski časopisi. Preiskava je dognala da ne gre to pot za falzifikat, pač pa je bil pomešan med šop 100 dinarskih bankovcev stari srbski bankovec za 20 D, ki je zelo sličen 100 dinarskemu ter se loči od njega samo po številki, ki označuje vrednost. Prebivalstvo na deželi je že itak zbegano vsled vednih vesti o ponarejenem denarju in širjenje enakih vesti ga še bolj razburja.

Požar v Poljčanah. V ponedeljek krog 10. ure zvečer, je izbruhnil požar v veliki poljčanski tovarni za stole. Požar je ba je nastal najprej v prostorih za stroje, odkoder se je razširil na druge objekte in pred vsem na zaloge lesa. Na mestu nesreče je bila takoj domača požarna bramba, ter požarni barmbi iz Loč in Maribora. Skupnemu in neomornemu delu treh požarnih bramb se je posrečilo po 10urnem napornem delu, da so ogenj omejile ter pogasile. Velike težkoče so bile pri gašenju radi oddaljenosti vode in hudega mraza. Škoda je ogromna kljub temu, da se je posrečilo ogenj pogasiti.

V Zrečah je bil v nedeljo, dne 10. januarja, občni zbor političnega društva »Straža.« To društvo, ki je bilo ustanovljeno l. 1898, ima velike zasluge za narodno in politično probujenje in izobrazbo ljudstva. O društvenem delovanju, o njegovih smernicah in o njegovem uspehu je poročal domači g. župnik, duh. svetnik Karba, ki je odbornik društva od njegovega početka. Izvoljen je bil po večini stari odbor. Glavni govornik na zborovanju poslanec dr. Jožef Hohnjec je poročal o notranje- in zunanjepolitičnih razmerah. Njegovemu delovanju, kakor tudi vsemu Jugoslovanskemu klubu je bila enoglasno izrečena zaupnica.

Smrtna kosa v Ponikvi ob juž. žel. Dne 12. januarja je umrla tukaj gospa Neža Novak, mati gospoda Jakoba Novak, upravnika pošte na kolodvoru v Mariboru. Vsemogočni ji je naklonil 88 let, ki jih je izpolnila s tihi in požrtvovalnim delom, prežetim od globoke ljubezni do svojih otrok. Naj v miru počiva!

Občni zbor podružnice Ptuj Udruženja vojnih invalidov se vrši v nedeljo, dne 17. t. m., ob 9. uri dopoldne v gostilni »pri pošti« z običajnim dnevnim redom. V glavnem se bo razpravljalo o novem invalidskem zakonu itd. V interesu vseh tu prizadetih vojnih invalidov ter vojnih vdov, kakor tudi vojnih sirot je, da se tega občnega zbora gotovo udeležijo!

Telovadni odsek celjskega Orla sporoča, da ima nižji orlovski nanaščaj telovadne ure: ob nedeljah od 8. do 10. ure predpoldne, med tednom pa v sredo od 2. do 4. ure popoldne. Sprejemajo se otroci od 4. do 14. leta starosti. Prosimo vse p. n. starše, da pošiljajo svoje malčke k orlovski telovadbi, kjer si krepijo voljo in utrjujejo telo. Posebno važna je telovadba za otroke delavskih staršev, ker ti nimajo časa nadzirati svoje otroke, a jih brez vsake skrbi lahko zaupajo orlovski organizaciji.

Bolezniški dopust je nastopil č. g. A. Neudauer, kaplan v Rajhenburgu.

Utopljenec v Rimskih toplicah. Iz Savinje so potegnili utopljenca Alojza Povšeta iz Trnovca. 22letnega fantu so domači pogrešali že šest tednov.

Število advokatov v Sloveniji. Po statistiki advokatske zbornice je izvrševalo v letu 1925 v Sloveniji 191 advokatov svojo prakso. V Ljubljani je 65 advokatov, v Mariboru 31, v Celju 16, v Ptuj 9, Murski Soboti 9, Novem mestu 7 in Dolnji Lendavi 5 odvetnikov.

Zrebanje loterije Dijaškega podpornega društva preloženo za devet dni. Na željo naših razprodajalcev in da ustrezemo cenjenemu občinstvu, ki si nabavlja naše srečke šele zadnje dni, smo prestavili dan zrebanja za 9 dni, t. j. na nedeljo, dne 24. t. m. Ta dan je končnoveljavnen in se ne bo več spremenil. Nerazprodane srečke in denar zanje je treba zato vrniti šele do dne 24. t. m., vendar do tega dne gotovo. Srečk, ki bi nosile na ovitku poznejši datum kot 21. januar, ne smemo več sprejeti in se smatrajo za prodane v breme odpošiljatelja. Srečke, ki do 24. januarja ne bodo plačane, bodo razveljavljene. Izrebane številke bodo objavljene v »Slovencu«, »Domoljubu«, v »Naši Straži« in v »Slov. Gospodarju.« Liste izrebanih dobitekov pošljemo tudi našim razprodajalcem. Da se razprodajanje naših srečk še bolj poživijo, smo zvišali število dobitekov od 1041 na 1266 in sicer za 25 po 100 din., 100 do 50 din. in 100 po 25 din. Prosimo naše prijatelje za izdatno pomoč, zlasti za te zadnje dni razprodajanja. — Odbor Dijaškega podpornega društva v Ljubljani.

Razglas glede invalidskih podpor. Okrožno sodišče, odd. XIII. v Mariboru razglasa z okrožnico z dne 2. jan. 1926, da osebe, ki so dosedaj sprejemale kakšno invalidsko podporo ali katere so za njo zaprosile, a dosedaj še niso dobile rešitve po novem invalidskem zakonu z dne 17. novembra 1925 U. l. št. 110 pod 366 se morajo javiti najkasneje tekom treh mesecev od časa, ko je stopil ta zakon v veljavo, to je najkasneje do 12. februarja 1926 pri pristojnem okrajnem sodišču toraj pri psehah, ki stanujejo v mariborski občini pri okrajnem sodišču v Mariboru, odd. VI, soba 98 v uradnih urah. Osebe, katerim se je z odločbo specialnega inval. sodišča ustavila podpora (reducirani) imajo za to prijavo

čas pol leta od vstopa tega zakona v veljavnost torej do 17. maja 1926. Osebe pa, katerim se je, predno je stopil ta zakon v veljavo, zavrnila pravica do podpore, ker niso predložile pravočasno svoje prijave pristojnemu oblastvu, ampak samo pristojni občini, kakor tudi osebe, katere se niso mogle prijaviti zbog ovire nastopivših njih volje imajo čas za to prijavo 1 leto, torej do 17. februarja 1927.

Dnevne novice.

Radičeva mrtovornost. Odkar je stopil v vlado mirovtorec in pacifist Radič, dolbiva naša kraljevina skoro vsaki dan po enega novega generala. Naša država, ki ima 12 milijonov prebivalcev, bo dosegla kmalu število — 200 generalov, dočim je imela rajna Avstrija s 54 milijoni prebivalcev okoli 500 generalov. Vse to se dogaja pri nas radi prevetlike skrbi za državno štedenje, za katero je tako zavzet g. Stjepan Radič. — ak.

Izvanredno oster mraz po celi državi. O suhostrem mrazu 10 stopinj pod ničlo prihajajo poročila iz vseh krajev naše države. Oster mraz se je pojavil že pred enim tednom v Severni Evropi in se razširil na to proti jugu. Ako bo zapadel sneg, pričakujejo isto ostro zimo, kakor smo jo občutili pred tremi tedni. Danes, v sredo zjutraj je začel plavati po Dravi led, ki je nagnal pred tremi tedni tolikanj strahu Mariboru in okolici radi zamrznjenja Drave od Fale do Brezna.

Ponarejevalci 1000dinarskih bankovcev so že skoraj po večini pod ključem. Potovanje naših kriminalistov v Nemčijo je imelo popolen uspeh. V mestu Bielfeldu so od krili majhno tiskarno, last nekega Nordholda, v kateri so bili falsifikati tiskani. V Bielfeldu in Duisburgu je nemška policija nato aretirala večje število osumljencev. Izkazalo se je, da družba teh falsifikatorjev ni imela nobenih zvez z madžarskimi ponarejevalci, ampak so skušali na svojo pest najti način za naglo obogatitev. Skupno so tiskali 8000 komadov bankovcev; od tega so dobili 1000 komadov zaupniki kot plačilo za usluge, 7000 komadov sta pa prenesla Mate Madunič, Peter Car in Juršević v Jugoslavijo, kjer jih je v Novi Gradiski izdal slučaj ter spravil celokupno količino denarja v roke policije. Caru in Jurševiću se je posrečilo pobegniti ter jih še do sedaj nimajo. Car je pobegnil najbrž v Nemčijo. V promet so spravili svega skupaj kakih 30 komadov, kateri so se že po večini našli. Falsifikati so izdelani zelo slabo ter jih lahko vsakdo že na prvi pogled prepozna. Zanimivo je, da je policija dobila vpogled v falsifikatorsko družbo najprej v Mariboru. Zagrebški detektivi so se preobrazili v tiho tapce in posrečilo se jim je dobiti stike s tiho tapskimi krogi, kjer so izvedeli za naslove ponarejevalcev.

Železniške nesreče. Dne 9. t. m. ob 10. uri dopoldne se je pripetila na progi Murska Sobotna—Hodoš železniška nesreča, ki je zahtevala eno smrtno žrtev. Polniški vagon, ki je bil natrpano poln potnikov, je bogzna iz kakega vzroka skočil s tira med postajama Gornja Lendava—Mačkovač. Ker se je pripetila ta nezgoda ravno v trenutku, ko je drvel vlak navzdol, je nastal med potniki nepopisen strah. Pri tej nezgodi se je smrtno ponesrečil en delavec iz okolice Murske Sobotne, eden je bil pa lažje ranjen. Da ni prišlo do več žrtev, se je zahvaliti samo preudarnosti in sa mozavesti strojevodje, kateremu je uspelo, da je ponesrečeni vlak ustavil še pravočasno. — Dne 10. t. m. je povozil brzovlak na progi v bližini Zagreba žensko Marijo Danič. Okoli 7. ure zjutraj so šle preko železniške proge tri ženske. Ravno v tem trenutku sta se križala na prehodu tovorni in brzovlak. Dve ženski sta se umaknili s tira nazaj še pravočasno, starejša Danič pa je tekla pred tovrnim vlakom na tračnice, po katerih ji je pridrvel od strani brzovlak. Ubogo neprevidno žrtev so prerezala kolesa preko trebuha.

Beda naših izseljencev. Zagrebški »Jutarnji list« pri naša pismo nekega izseljenca iz Kube, v katerem je naslikana silna beda naših ljudi, ki so se izselili v Meksiko ali na Kubo. Večina izseljencev, ki ne dobijo dovoljenja za naselitev v Zjedinenih državah, se namreč naseljuje v omenjenih dveh državah, misleč, da se bo ponudila ugodna prilika za pretihotapljenje preko meje na teritorij Zjedinenih držav Severne Amerike. Vsi ti reveži so se prav bridko zmotili, kajti pretihotapljenje je vsled izredno dobro zastražene meje skoraj nemogoče. Kuba in Meksika sta danes prenapolnjene takih revežev, ki nimajo denarja za povratek v staro domovino. Veseli so, če dobijo sploh brezplačno delo, samo za stanovanje in hrano, drugače pa morajo ali stradati, ali pa postanejo banditi. Drug dvema ali tremi leti se je v teh krajih še lahko dobilo delo, danes je to skoro nemogoče. Na Kubi je v času, ko delajo slad-

korne tovarne, nekoliko boljše, toda to traja samo 2 do 3 mesece; potem postane zopet na tisoče ljudi brez posla in ti navalijo potem na glavno mesto Habano, kojega prebivalstvo se je v zadnjih treh letih podvojilo ter šteje danes okrog 800.000 ljudi, od tega večina brezposelnih delavcev. Našega konzulata ni na Kubi, ampak zastopa našo državo francoski konzul. Cele množice naših ljudi ga dnevno prosi pomoči za povratek v staro domovino ter odhajajo od njega obupane, lačne. Med njimi je takih, ki niso imeli več grizljaja v ustih. Hitra odpomoč bi bila nujno potrebna.

Reduciranje števila državnih avtomobilov. Pred finančni odbor pride v kratkem nov pravilnik o uporabi državnih avtomobilov. Po tem pravilniku bodo imeli pravico na brezplačno uporabo avtomobilov samo predsednik vlade, vsi ministri, predsednik narodne skupščine, upravnik Beograda in šef zagrebske policije. Ministrski predsednik in zunanji minister bosta imela tri, ministri in predsednik narodne skupščine dva in ostali po en avtomobil. Na en avto se bo računalo dnevno 12 litrov bencina. Za popravilo in snajenje avtomobilov dobila ministrski predsednik in zunanji minister letno 20.000 din., ostali pa po 15 tisoč din. Vsi ostali državni avtomobili se bodo prodali v korist državne blagajne.

Divje svinje na Sliemenu. Zadnjo nedeljo je zadel grofovski lovec na pogorju Slieme na osem članov broječo gručo divjih svinj, katere sta vodila dva velika merjasca. Lovec se je lotil krdela in usmrtil s tremi strelji merjasca, ki je tehtal 150 kg. Ostale svinje pod vodstvom še večjega merjasca nego je ustreljeni, so pobegnile z gorovja v dolino.

Zaklad . . . V bližini Doboja v Bosni se je utrgal del hraba in pri tej priliki je našel nek bosanski seljak precej velik zaboj. Seljak je izpraznil zaboj in ga pustil praznega na mestu, kjer ga je ostavil plaz. Orožništvo je začelo zadevo preiskovati v mnenju, da gre za groboskrunstvo. Pri preiskavi se je ugotovilo, da je ta zaboj star najmanj 150 do 200 let in je služil starim razbojnikom kot skrivališče za razne oropane dragocenosti, ker kraj najdena zaboja je zelo prikladen za zbirališče tolovajskih band. Kmetič, ki je ta zaboj našel, ga je tudi izpraznil do dna in o najditelju tega zaklada ni nobene sledi . . .

Povratek bolgarskih izseljencev. Ko je nastopil pred leti s krvjo in smrtjo v Bolgariji Cankov režim, je pobegnilo na tisoče in tisoče Bolgarov v inozemstvo iz strahu za lastno življenje. Ti izseljenci so živeli cela tri leta v tujini in so izgubili že vsako upanje na povratek. Nastop Ljapčeve vlade ter objava amnestije sta uplivala ugodno na izseljence, ki so se začeli vračati v domovino v celih skupinah. Posebno veliko Bolgarov se je vrnilo iz izseljeniškega taborišča v Požarevcu. Požarevačke emigrante so spremile naše oblasti do Caribroda in od tam so se podali sami z najboljšimi upi na srečnejšo bodočnost v domovino.

Zopet težka nezgoda v cirkusu Kludsky. Mariborčanom je še dobro v spominu cirkus Kludsky s svojimi zanimivimi produkcijami. Tekom svoje turneje po Jugoslaviji je imel cirkus mnogo nezgod, zelo težka ga je pa sedaj zadela v Florenci, kjer nastopa te dni. V Mariboru smo občudovali bele severne medvede, ki so krotki kot ovce izvajali razne umetnosti. V Florenci bi skoro ti medvedi usmrtili svojega krotitelja. Med predstavo se je vrgel razjarjen medved na krotitelja; med zverjo in človekom se je vnel boj na življenje in smrt. Dasi večkrat težko ranjen, je krotitelj še vendar imel toliko moči, da je zgrabil težek železen drog ter udaril medveda s tako močjo po glavi, da ga je omamil. V tem trenutku so se ostali medvedi, ki so dosedaj boj samo radovedno opazovali, vrgli na krotitelca. S težavo jim je ušel v sosednjo kletko, v kateri so se pa zopet nahajale zveri, ki so bile razdražene vsled hrupa in krotitelcu bi se bilo tu slabo godilo, če ga ne bi v zadnjem hipu skoro onesveščenega vsled strahu in izgube krvi izvlekli iz kletke.

Novi petdinarske bankovce dobimo. Naša Narodna banka je dobila iz Francije pošiljatev novih petdinarskih bankovcev, katere bo stavila v promet v drugi polovici tega meseca.

Oprema za rezervne oficirje. Komanda mariborskega vojnega okruza razglasa z dopisom z dne 2. 1. 1926, Pov. br. 16, objašnjenje g. ministra vojske in mornarice, Pov. Dj. broj 2170 od 4. 12. 1925, da imajo po členu 285 zakona o ustroju vojske in mornarice rezervni oficirji pravico dobiti od države brezplačno oficirsko uniformo in celo vojno opremo. Na neko tozadevno vprašanje, kaj je storiti onim rezervnim oficirjem z oficirsko uniformo in vojno opremo, ki so si jo nabavili na lastne stroške pred sprejetjem tega člena, objašnjuje g. minister vojske in

Štednja z razsvetljavo

obravnavna gospodarska vprašanja iz stališča razsvetljave. Ona se bori proti zablodi, da je električna razsvetljava luksuz in zahteva od vsakega, da izkoristi gospodarske in kulturne moči električne svetlobe.

OSRAM

mornarice, da je to njihova last ter zamorejo z njo razpolagati, obenem pa priporoča, da si to oficirsko uniformo in vojno opremo obdržijo toliko časa, dokler ne bo imela država nabavljeno oficirsko uniformo in vojno opremo za vse rezervne oficirje.

Borza (Avala). Zagreb, dne 12. januarja 1926: Zürich zaključni: Beograd 9.17½, Paris 19.82, London 25.13½, Newyork 517.75, Milano 20.90, Praga 15.325, Wien 72, Budapest 0.00725, Berlin 123.30, Brüssel 23.50, Madrid 73.60, Amsterdam 208.10, Varšava 64.50, Bukarešta 2.32½, Sofija 3.67, Atena 7.15. — Zagreb, devize: Paris 215 do 219, London z 273.677 do 275.677, Newyork z 56.3 do 56.95, Milano z 227.21 do 229.61, Praga iz 166.55 do 168.55, Wien iz 7.92 do 8.02, Berlin iz 1340.50 do 1350.50, Zürich iz 1089.14 do 1097.14, Brüssel 255 do 259, Amsterdam 2267 do 2287.

Iz Maribora.

Dr. Korošec ima v petek, 15. januarja, ob 8. uri zvečer na prosvetnem večeru v dvorani Zadrugne gospodarske banke predavanje o temi: »Prihod Jugoslavije.« Pridite!

Umrl je dne 11. januarja predpoldne na srčni slabosti g. Franc Kager, pasar in srebrar v Mariboru v Vetrinjski ulici. Rajni je bil star 68 let in zapušča vdovo ter tri nepreskrbljene otroke. Kager je nad 30 let izvrševal svojo umetniško obrt. Med slovensko duhovščino je bil dobro poznan kot mož poštenjak. Pokojnik je bil veren katoličan, tretjerednik, član Vincencijeve družbe in drugih dobroteljskih društev ter zvest volilec Slovenske ljudske stranke. Z rajnim kanonikom Arzenškom sta bila velika prijatelja. Vsa njegova družina je vzgojena v kršč. duhu. Pogreba, ki se vrši danes popoldne, ob 4. uri iz mrtvašnice na Pobrežju, se udeležijo Društvo katoliških mojstrov korporativno, ravno tako tudi druga društva. Svetila blagemu možu nebeska luč! — Sin Pavle, ki se je v očetovi domači obrti dobro izvežbal, bo nadaljeval pasarska, srebrarska in cerkveno-umetniška dela. Hudo prizadeto obitelj cerkvenim predstojništvom toplo priporoča.

Sledovi ponarejevalcev denarja v Mariboru. O aferi 1000 dinarskih falsifikatov so zagrebški listi nedavno poročali, da so odkrili važne sledove falsifikatorjev v Mariboru in da so odkritja izvršili detektivni zagrebške policije. Informirali smo se o tem in izvedeli, da gre prav za prav zaslug za izsleditev falsifikatorjev mariborski policiji. Dva zagrebška detektiva sta prinesla v Maribor samo kovčeg, v katerem so prinesli falsifikate v Novo Gradiško. Dne 25. decembra 1925 je v Vetrinjski ulici v dalmatinskem vinotoču mariborska policija izvedela za zveze glavnega krivca Maduniča s krošnjarjem Mate Pušičem, ki je Maduniču posodil svoj kovčeg. Pušiča so ponoči aretirali in ga odgnali v Zagreb. Naslednji dan se je ugotovilo, da se je prejšnji dan nahajal v gostilni Vlahovič Madunič s Petrom Carjem. Ker niso mogli plačati cehe, so zastavili gostilničarju ure in mu povedali svoja imena, katera si je gostilničar zapisal. Na podlagi zbranih podatkov mariborske policije so v Zagrebu našli slike osumljencev od potniških izkaznic, katere je izdala zagrebška policija za potovanje v Mariboru. V Mariboru je policija izvedela tudi za imena in naslove osumljenih in na podlagi teh poizvedb je bil Madunič aretiran. Preiskava v Mariboru je odkrila še velika presenečenja, katera pa policija prikriva.

Kmetijska družba za Slovenijo je dne 11. t. m. po svojih pooblaščenih gg. Brenčiču in Sancinu na dražbi kupila hišo družbe »Orient« v Melju za 537.001 dinar. Hišo je pred meseci kupila Mermoljeva »Panonija«, a kupčije ni držala. Kmetijska družba bo ustanovila v kupljeni hiši blagovno centralo za Štajersko in bo tam tudi ustanovila pisarno.

Društvo katoliških mojstrov v Mariboru ima v petek, dne 15. t. m., zvečer ob 7. uri, sestanek svojih članov v društvenih prostorih. Ker govori na sestanku narodni poslanec o zelo važni zadevi, vabi odbor vse člane in druge prijatelje.

Koliko stane „Naša Straža“ v letu 1926?

»Naša Straža« bo stala v letu 1926:

Za celo leto 80 din.
za pol leta 40 din.
za četrt leta 20 din.
za mesec 7 din.

Izven države SHS stane »Naša Straža« še enkrat toliko.

Na zborovanju katoliških mojstrov, ki se vrši v petek, ob pol 7. uri zvečer v društveni sobi Društva katoliških mojstrov, (Vetrinjski dvor), govori poslanca Vesenjaki in Žebot. Gospod Vesenjaki bo govoril o davkih in o davčni politiki sedanjih vlade. Obrtniki in mojstri, somišljeniki SLS, povabljeni!

Shod SLS za I. in IV. okraj v Mariboru se vrši v četrtek, dne 14. t. m., ob 7. uri zvečer v društveni dvorani. Govorijo narodni poslanec Franjo Žebot ter tov. Kores in Semenič.

Krščanska ženska zveza v Mariboru vabi vse svoje člane in članice na redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 24. t. m., ob štirih popoldne, v dvorani Zadrugne gospodarske banke, Aleksandrova cesta 6. Udeležba je za vse članice obvezna!

V državnih železniških delavnicah v Mariboru bo izgotovljenih v kratkem času večje število novih sanitetnih vozov.

Ustanovitev trgovskega pevskega zbora. Trgovski gremij si je nabavil glasovir in preskrbel pevskega učitelja, da se morejo pričeti vsak čas pevske vaje. Zato se prosijo vsi oni trgovci in trgovski nameščenci, ki nameravajo pri tem pevskem zboru sodelovati, da se prijavijo v pisarni trgovskega gremija. Gremij upa in pričakuje, da bo število pristopivših impozantno, da dobimo lastni pevski zbor, ki bo odgovarjal našim potrebam in se razvije enkrat boljša družabnost v našem stanu. Vaje se bodo vršile v gremijski pisarni.

Otroški karneval bo v četrtek, 11. februarja popoldne v veliki Götzovi dvorani. Priredi ga našim malčkom Mariborsko slovensko žensko društvo. Na programu bo nekaj rajalnih nastopov v kostumih in dečki karneval. K sodelovanju so vabljeni otroci od 4. do 12. leta. Zlasti dobrodošle so skupine. Opozorjamo starše, da bode dvorana in prostor, kjer se bodo troci zbirali, dobro kurjena in da izdamo le omejeno število sedežev, tako da bo za varnost in udobnost otrok dovolj skrbjeno. Vljudo vabimo starše, ki nameravajo otroke kostimirati, da se udeležijo sestanka, ki se vrši v soboto, 16. t. m. ob 4. uri v glasbeni sobi meščanske šole v Cankarjevi ulici. Čisti dobicek prireditve v prid otroške bolnice.

Zahvala. Gospod Franjo Majer, trgovec v Mariboru je podaril za otroško bolnico 250 D. Za veldušni dar najpristrčnejša hvala! — Mariborsko slovensko žensko društvo.

Zdravnik naš skoro obupava,
Družina naša vsa je zdrava.
To res je čudež pri Vas sedaj?
Oh ne, mi pijemo le »BUDDHA«-čaj!

Razpis.

Okrajni zastop Maribor razpisuje dobavo gramoza za okrajne ceste za leto 1926. Interentje dobijo vsa pojasnila v pisarni Okrajnega zastopa Maribor, Koroška cesta št. 26, II. Rok za vlaganje ponudb poteče dne 10. februarja 1926 ob 12. uri.

Okrajni zastop Maribor, dne 11. 1. 1926.

Vladni komisar: Dr. Josip Leskovicar s. r.

ČAJNA ROČKA
črna

Čaj za gospode

močan, plamenat, angleškemu okusu odgovarjajoči, posebno pripravljen za uživanje z mlekom ali smetano kot zajetek.

*Kdor v „Naši Straži“ oglašuje,
uspeha gotovo se raduje!*

Brez posebnega obvestila.

Potrti neizmerno žalosti naznanjamo vsem prijateljem, in znancom pretresujočo vest, da je naš iskrenoljubljeni soprog, oziroma oče, brat, tast, stari oče, svak in stric, gospod

Franz Kager

pasar,

v pondeljek, dne 11. januarja 1926., ob 11. uri po kratkem trpljenju, previden s tolažili sv. vere, v 68. letu svoje dobe bogu vdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v sredo, dne 13. januarja 1926, ob 16. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju.

Sv. maša-zadušnica bo darovana dne 14. januarja t. l. ob 7. uri v stolni in mestni župni cerkvi.

Maribor, dne 12. januarja 1926.

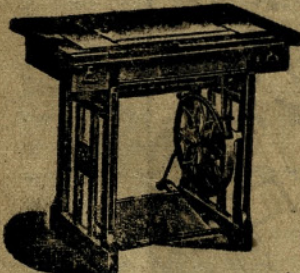
Fani Kager, soproga.

Josip, Pavel, Karl in Fani Kager, otroci.

Lina Kager, sinaha.

Loti Kager, vnukinja.

Vsi ostali sorodniki.

Telefon 818

šivalni stroji in kolesa

Josip Petelinčič
Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)

znamke Grizner, Phönix in Adler

za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo.

Istotam najboljši švicarski pletilni stroji znamke »Dahlede«

Pouk v vezanju in krpanju brezplačen.

Večletna garancija.

Delavnica na razpolago.